

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 1999/70/ЕО

от 28 юни 1999 година

относно Рамково споразумение за срочната работа, сключено от ЕКП, СКИРЕ и ЕЦПДУ

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и в частност член 139, параграф 2 ,

като взе предвид предложението на Комисията,

като има предвид, че:

- (1) След влизането в сила на Договора от Амстердам, разпоредбите на Споразумението за социалната политика, приложено към Протокола за социалната политика, приложен към Договора за създаване на Европейската общност, са включени в член 136 до член 139 от Договора за създаване на Европейската общност;
- (2) Социалните партньори могат, в съответствие с член 139, параграф 2 от Договора, съвместно да поискат споразуменията на ниво Общност да се прилагат посредством решение на Съвета по предложение на Комисията;
- (3) Точка 7 от Хартата на Общността за основните социални права на работниците предвижда, *inter alia*, “изграждането на вътрешния пазар да доведе до подобряване на условията на живот и труд на работниците от Европейската общност. Този процес трябва да е резултат от сближаване на тези условия, като се запазва подобрението им, особено по отношение на особените форми на заетост, различни от безсрочните трудови договори, например срочни договори, работа при непълно работно време, временна заетост и сезонна работа”;
- (4) Съветът не е могъл да вземе решение по предложението за директива за някои трудови правоотношения относно нарушаване на конкуренцията ⁽¹⁾, нито по предложението за директива за някои трудови правоотношения относно условията на труд ⁽²⁾;
- (5) Заключениета от заседанията на Европейския съвет в Есен подчертаха необходимостта да се вземат мерки с оглед “увеличаване на интензивността на

¹ ОВ С 224, 08.09.1990 г., с. 6. и ОВ С 305, 5.12.1990 г.1 с. 8

² ОВ С 224, 08.09.1990 г., с. 4.

заетостта на растежа, по-специално чрез по-гъвкава организация на работата, която да отговаря както на желанията на работниците, така и на изискванията на конкуренцията”;

- (6) Резолюция на Съвета от 9 февруари 1999 г. относно Насоките за заетост от 1999 г. приканва социалните партньори на всички съответни нива да договорят споразумения за модернизиране на организацията на работа, включително гъвкави схеми на работа, с цел да станат предприятията продуктивни и конкурентноспособни и да се постигне необходимия баланс между гъвкавост и сигурност;
- (7) Комисията, в съответствие с член 3, параграф 2 от Споразумението за социалната политика се е консултирала със социалните партньори относно възможната насока на действие на Общността по отношение на гъвкаво работно време и сигурност на работните места;
- (8) Комисията, като счита след такава консултация, че действие на Общността е желателно, се консултира още веднъж със социалните партньори по същността на предвиданото предложение в съответствие с член 3, параграф 3 на споменатото споразумение;
- (9) Общите междуотраслови организации, а именно Съюзът на конфедерациите на индустриалците и работодателите в Европа (СКИРЕ), Европейският център на предприятията с държавно участие (ЕЦПДУ) и Европейската конфедерация на профсъюзите (ЕКП) са информирали Комисията в съвместно писмо от 23 март 1998 г за желанието си да започнат процедурата, предвидена в член 4 на споменатото споразумение; те са поискали от Комисията, в съвместно писмо допълнителен срок от три месеца; Комисията е разрешила този срок, като е удължила срока за договаряне до 30 март 1999;
- (10) Въпросните междуотраслови организации сключиха рамково споразумение на 18 март 1999 г. относно срочната работа; те са изпратили до Комисията съвместно искане за прилагането на това рамково споразумение чрез решение на Съвета по предложението на Комисията, в съответствие с член 4, параграф 2 от Споразумението за социална политика;
- (11) Съветът, в Резолюцията си от 6 декември 1994 г за “ някои аспекти на социалната политика на Европейския съюз: принос към икономическата и социална конвергенция в Съюза ⁽³⁾, поиска от социалните партньори да използват възможностите за сключване на споразумения, тъй като те, по правило, са по-близо до социалната реалност и социалните проблеми;

³ ОВ С 368, 23.12.1994 г, с. 6.

- (12) Подписалите страни, в преамбюла към рамковото споразумение относно работата при непълно работно време, сключено на 6 юни 1997г., обявиха своето намерение да разгледат необходимостта от подобни споразумения свързани с други форми на гъвкава заетост;
- (13) Социалните партньори пожелаха да обърнат особено внимание на срочната работата, като същевременно посочват, че са възнамерявали да разгледат необходимостта от подобни споразумения за временна работа, предоставени от посредническата агенцията;
- (14) Подписалите страни пожелаха да сключат рамково споразумение относно срочната заетост, като определят общите принципи и минималните изисквания за срочни трудови договори и трудови правоотношения; те демонстрираха желанието си да подобрят качеството на срочната работа чрез гарантиране прилагането на принципа за недискриминация и да създадат рамка за предотвратяване на нарушенията, произтичащи от използването на последователни срочни трудови договори или правоотношения;
- (15) Подходящият инструмент за прилагането на Рамковото споразумение е директива по смисъла на член 249 от Договора; настоящата директива следователно обвързва държавите-членки спрямо очаквания резултат, като им предоставя правото на избор спрямо формата и методите; (16) В съответствие с принципите на субсидиарност и пропорционалност, изложени в член 5 от Договора, целите на настоящата директива не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и следователно могат да се постигнат по-добре от Общността; ; тази директива се ограничава до минимума, необходим за постигането на тези цели и не се разпростира извън необходимото за постигането на тази цел;
- (17) По отношение на термините, използвани в рамковото споразумение, без да са специално определени в него, тази директива дава възможност на държавите-членки да определят такива термини в съответствие с националното законодателство или практика, какъвто е случаят с други директиви по социални въпроси, които използват подобни термини, при условие, че въпросните определения спазват съдържанието на рамковото споразумение;
- (18) Комисията е изготвила предложението си за директива в съответствие със Съобщението си от 14 декември 1993 г относно прилагането на Споразумението за социалната политика и Съобщението си от 20 май 1998 г относно адаптирането и насърчаването на социалния диалог на ниво Общност, като взема предвид представителния статут на договарящите страни, техния мандат и законността на всяка клауза на Рамковото споразумение; договарящите страни имат заедно достатъчно представителен статут;

- (19) Комисията информира Европейския парламент и Икономическия и социален комитет, като им изпрати текста на споразумението, придружен от нейното предложение за директива и обяснителния меморандум в съответствие със съобщението ѝ, относно прилагането на Протокола за социалната политика;
- (20) На 6 май 1999 г. Европейския парламент прие Резолюция по рамковото споразумение между социалните партньори;
- (21) Прилагането на рамковото споразумение допринася за постигането на целите на член 136 от Договора,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Целта на директивата е да въведе в действие рамковото споразумение за срочните договори, сключено на 18 март 1999 г. между общите междуотраслови организации (ЕКП, СКИРЕ и ЕЦПДУ), приложено по-долу.

Член 2

Държавите-членки въвеждат в сила закони, подзаконови и административни разпоредби, необходими за спазването на настоящата директива най-късно до 10 юли 1999 г. или осигуряват, най-късно до тази дата, социалните партньори да са въвели необходимите мерки чрез споразумение, като от държавите-членки се изисква да предприемат всички необходими мерки, които им позволяват да могат по всяко време да гарантират постигането на наложените от настоящата директива резултати. Те незабавно информират Комисията за това.

Държавите-членки могат да разполагат с максимум още една година, при необходимост, и след консултации със социалните партньори, за да вземат предвид особените трудности или прилагането чрез колективен договор.

Те уведомяват незабавно Комисията за такива обстоятелства.

Когато държавите-членки приемат разпоредбите, упоменати в първия параграф, те съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им обнародване. Условието и редът на такова позоваване се определят от държавите-членки.

Член 3

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в Официален вестник на Европейските общности.

Член 4

Държавите-членки са адресати на настоящата директива.

Съставена в Люксембург на 28 юни 1999 година.

За Съвета

Председател

М. НАУМАН

ПРИЛОЖЕНИЕ

ЕКП-СКИРЕ-ЕЦПДУ

Рамково споразумение относно срочната работа

Преамбюл

Настоящото рамково споразумение илюстрира ролята, която социалните партньори могат да изиграят в европейската стратегия за заетост, договорена на извънредната среща на върха в Люксембург през 1997 г. и след рамковото споразумение относно работа при непълно работно време, представлява по-нататъшен принос за постигането на по-добър баланс между “гъвкавост на работното време и сигурност за работниците”.

Страните по настоящото споразумение приемат, че договори с неопределена продължителност са и ще продължават да бъдат общата форма на трудово правоотношение между работодатели и работници. Те също приемат, че срочните трудови договори отговарят, в определени обстоятелства, на нуждите и на работодателите и на работниците.

Настоящото споразумение определя общите принципи и минималните изисквания, свързани със срочната работа, приемайки, че тяхното детайлно приложение трябва да отчита реалностите на специфичните национални, секторни и сезонни ситуации. То илюстрира желанието на социалните партньори да създадат обща рамка за осигуряване на равно третиране на работниците на срочен трудов договор, като ги закриля срещу дискриминация и за използване на срочните трудови договори на база, приемлива за работодателите и работниците.

Настоящото споразумение се прилага за работници на срочни трудови договори, с изключение на тези, които са предоставени на разположение на предприятие ползвател от агенция за посредническа дейност по наемане на временна работа. Страните възнамеряват да обмислят необходимостта от подобно споразумение свързано с временната работа предоставена от посредническа агенция.

Настоящото споразумение се отнася за условията на наемане на работа за работниците на срочни трудови договори, приемайки, че въпросите, свързани с установеното с нормативен акт обществено осигуряване следва да се решават от държавите-членки. В тази връзка социалните партньори отбелязват Декларацията за заетостта от заседанието на Европейския съвет в Дъблин през 1996 г., която набляга, *inter alia*, върху необходимостта да се развият по-благоприятни за заетостта обществено-осигурителни системи чрез “разработване на системи за социална закрила, които да могат да се адаптират към новите модели на работа и да осигуряват съответна закрила на хората, ангажирани в такава работа”. Страните по това споразумение повтарят гледната точка, изразена в

споразумението от 1997г. относно работата при непълно работно време, че държавите-членки трябва да приложат тази декларация незабавно.

В допълнение също се приема, че са необходими иновации в професионалните системи за социална закрила, с цел да ги адаптират към настоящите условия и по-специално, да гарантират прехвърляемостта на права.

ЕКП, СКИРЕ и ЕЦПДУ се обръщат към Комисията с молба да представи настоящото рамково споразумение на Съвета за вземане на решение, което да направи тези изисквания задължителни за държавите-членки, които са страни по Споразумението за социалната политика, приложено към Протокол (№ 14) за социалната политика, приложен към Договора за създаване на Европейската общност.

Страните по настоящото споразумение молят Комисията, в предложението ѝ за прилагане на настоящото споразумение да поиска от държавите-членки да приемат закони, подзаконови и административни разпоредби, необходими за прилагането на решението на Съвета най-късно до две години от приемането на решението или да осигурят ⁽¹⁾ социалните партньори да набележат необходимите мерки чрез споразумение до края на този срок. Държавите-членки могат, ако е необходимо и след консултации със социалните партньори и с оглед да се вземат предвид особените трудности или прилагането чрез колективен трудов договор, да имат на разположение максимум още една година, за да спазят тази разпоредба. .

Страните по настоящото споразумение изискват социалните партньори да се консултират преди всяка законова, подзаконова или административна инициатива, предприета от държавите-членки за привеждане в съответствие с настоящото споразумение.

Без да се засяга ролята на националните съдилища и Съда на Европейските общности, страните по това споразумение искат всички въпроси, които са свързани с тълкуването на настоящото споразумение на европейско ниво, най-напред да се препращат от Комисията до тях за становище.

Общи положения

1. Като взе предвид Споразумението за социалната политика, приложено към Протокол (№ 14) за социалната политика, приложен към Договора за създаване на Европейската общност, и в частност член 3, параграф 4 и член 4, параграф 2 от него;

2. като има предвид, че член 4, параграф 2 от Споразумението за социалната политика предвижда, че споразуменията, сключени на ниво Общност, могат да се прилагат по съвместно искане на подписалите страни посредством решение на Съвета по предложение на Комисията;

¹ По смисъла на член 2, параграф 4 от Споразумението за социалната политика на Договора за създаване на Европейската общност.

3. като има предвид, че във втория документ от консултациите за постигане на гъвкавост на работното време и сигурност за работниците, Комисията обяви намерението си да предложи юридически задължителна мярка на Общността;
4. като има предвид, че в своето становище по предложението за директива относно работата на непълно работно време, Европейският парламент прикани Комисията да представи незабавно предложения за директиви относно други форми на гъвкава работа, такива като срочна работа и временна работа, предоставена от агенция за посредническа дейност по наемане на работа;
5. като има предвид, че в заключенията от извънредната среща на върха по заетостта, приети в Люксембург, Европейският съвет прикани социалните партньори да договорят споразумения за “модернизиране на организацията на работата, включително гъвкави схеми на работа с цел да станат предприятията продуктивни и конкурентноспособни и да се постигне необходимия баланс между гъвкавост и сигурност”;
6. като има предвид, че трудовите договори с неопределена продължителност са общата форма на трудови правоотношения и допринасят за качеството на живот на работниците, и подобряват резултатите;
7. като има предвид, че използването на срочни трудови договори, основаващи се на обективни причини, е начин да се предотврати злоупотребата;
8. като има предвид, че срочните трудови договори са характеристика на заетостта в определени сектори, занятия и дейности, които могат да бъдат подходящи и за работодателите, и за работниците;
9. като има предвид, че повече от половината работници на срочни трудови договори в Европейския съюз са жени и следователно това споразумение може да допринесе за подобряване на равните възможности между жените и мъжете;
10. като има предвид, че настоящото споразумение препраща към държавите-членки и социалните партньори за определянето на реда и условията за прилагането на тези общи принципи, минимални изисквания и разпоредби, като се вземе предвид положението във всяка държава-членка и условията в определени сектори и занятия, включително дейностите от сезонен характер;
11. като има предвид, че настоящото споразумение взема предвид необходимостта да се подобрят изискванията на социална политика, да се засили конкурентноспособността на икономиката на Общността и да се избегне налагането на административни, финансови и правни ограничения, които биха забавили създаването и развитието на малки и средни предприятия;
12. като има предвид, че социалните партньори са в най-добра позиция да намерят решения, които да съответстват на нуждите както на работодателите, така и на работниците и че трябва следователно да им се даде специална роля при изпълнението и прилагането на настоящото споразумение,

ПОДПИСАЛИТЕ СТРАНИ СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Цел (клауза 1)

Целта на настоящото рамково споразумение е:

- (а) да подобри качеството на срочната работа чрез гарантиране прилагането на принципа на недискриминация;
- (б) да създаде рамка за предотвратяване на злоупотребата, която произтича от използването на последователни срочни трудови договори или правоотношения;

Приложно поле (клауза 2)

1. Настоящото споразумение се прилага за работници на срочни трудови договори, които имат трудов договор или трудово правоотношение определени от закон, колективен трудов договор или практика във всяка държава-членка.

2. Държавите-членки след консултация със социалните партньори и/или социалните партньори могат да предвидят настоящото споразумение да не се прилага за:

- (а) правоотношения на начално професионално обучение и схеми за чиракуване;
- (б) трудови договори и правоотношения, които са сключени в рамките на специално публично или с публична подкрепа обучение, интеграция и програма за професионално повторно обучение.

Определения (клауза 3)

1. По смисъла на настоящото споразумение терминът “работник на срочен трудов договор” означава лице, което има трудов договор или правоотношение, сключени директно между работодателя и работника, където изтичането на срока на трудовия договор или правоотношение е обусловено от обективни условия, такива като достигане на определена дата, завършване на специфична задача или настъпване на определен случай.

2. По смисъла на настоящото споразумение терминът “ работник на постоянен трудов договор за сравнение” означава работник с трудов договор или правоотношение с неопределена продължителност, в същото ведомство, ангажиран със същата или подобна работа/занятие, като се отдава дължимото внимание на квалификациите/уменията.

Когато няма “работник на постоянен трудов договор за сравнение” в същото ведомство, сравнението се прави чрез препратка до приложимия колективен трудов договор или където няма приложим колективен трудов договор, според националното законодателство, колективните трудови договори или практики.

Принцип на недискриминация (клауза 4)

1. По отношение на условията за наемане на работа, работниците на срочни трудови договори не се третират по по-неблагоприятен начин спрямо работници на постоянен трудов договор за сравнение, само защото имат срочен договор или правоотношение, освен ако различното третиране не е оправдано от обективни причини.

2. Където е уместно се прилага принципът на *pro rata temporis*.

3. Редът и условията за прилагането на настоящата клауза се определят от държавите-членки след консултация със социалните партньори и/или социалните партньори, като имат предвид правото на Общността и националното законодателство, колективните трудови договори и практика.

4. Критериите за прослужено време, свързани с определени условия за наемане на работа, са същите за работниците на срочни трудови договори, както и за работниците на постоянни трудови договори, освен когато различните критерии за прослужено време са оправдани по обективни причини.

Мерки за предотвратяване на злоупотребата (клауза 5)

1. За да предотвратят злоупотреба, която произтича от използването на последователни срочни трудови договори или правоотношения, държавите-членки, след консултация със социалните партньори в съответствие с националното законодателство, колективните трудови договори или практика, и/или социалните партньори, когато няма еквивалентни правни мерки за предотвратяване на злоупотребата, въвеждат, по начин, който отчита специфичните сектори и/или категории работници, една или повече от следните мерки:

(а) обективни причини, които оправдават подновяването на такива договори или правоотношения;

(б) максималната обща продължителност на последователните срочни трудови договори или правоотношения;

(в) броя на подновяванията на такива договори или правоотношения.

2. Държавите-членки след консултация със социалните партньори и/или социалните партньори, когато е подходящо, определят при какви условия срочните трудови договори или правоотношения:

(а) се приемат за “последователни”

(б) се приемат за договори или правоотношения с неопределена продължителност.

Информация и възможности за работа (клауза 6)

1. Работодателите информират работниците на срочни трудови договори за работните места, които се освобождават в предприятието или ведомството, за да им осигурят същата възможност като на другите работници да получат постоянни места. Такава информация може да бъде предоставена чрез обща обява на подходящо място в предприятието или ведомството.

2. Доколкото е възможно работодателите би трябвало да улесняват достъпа на работниците на срочни трудови договори до възможности за подходящо обучение, за да се подобрят техните умения, израстване в кариерата и професионална мобилност.

Информация и консултация (клауза 7)

1. Работниците на срочни трудови договори се вземат предвид при изчисляването на прага, над който представителните органи на работниците, предвидени в националното право и правото на Общността, могат да бъдат съставени в предприятието, както се изисква от националните разпоредби.

2. Редът и условията за прилагане на клауза 7.1 се определят от държавите-членки след консултация със социалните партньори и/или социалните партньори според националното законодателство, колективните трудови договори или практики и като се отчита клауза 4.1.

3. Доколкото е възможно работодателите вземат предвид разпоредбата за съответна информация на съществуващите представителни органи на работниците относно срочната работа в предприятието.

Разпоредби относно приложението (клауза 8)

1. Държавите-членки и/или социалните партньори могат да поддържат или въведат по-благоприятни разпоредби за работниците от предвидените в настоящото споразумение.

2. Настоящото споразумение не засяга по-специфични разпоредби на Общността и по-специално разпоредби на Общността за равното третиране или възможности за мъжете и жените.

3. Прилагането на разпоредбите на настоящото споразумение не представлява основателна причина за намаляване на общото ниво на закрила, предоставена на работниците в областта, обхваната от настоящото споразумение.

4. Настоящото споразумение не засяга правото на социалните партньори да сключват на съответно ниво, включително и на европейско ниво, споразумения, които да адаптират и/или допълват разпоредбите на настоящото споразумение по начин, който ще отчете специфичните нужди на съответните социални партньори.

5. Предотвратяването и решаването на спорове и жалби, породени от прилагането на настоящото споразумение, се извършва в съответствие с националното законодателство, колективните трудови договори и практиката.

6. Подписалите страни преразглеждат настоящото споразумение пет години след датата на решението на Съвета, ако една от страните по настоящото споразумение помоли за това.

Fritz VERZETNITSCH

Председател на ЕКП

Georges JACOBS

Председател на СКИРЕ

Antonio CASTELLANO AUYANET

Председател на ЕЦПДУ

Emilio GABAGLIO

Генерален секретар на ЕКП

Dirk F. HUDIG

Генерален секретар на СКИРЕ

Jytte FREDENSBORG

Генерален секретар на ЕКП

18 март 1999 година